

RIKSDAGENS SVAR 164/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om Finlands Akademi

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om Finlands Akademi (RP 27/2009 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KuUB 8/2009 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen ger akt på hur lagreformen om Finlands Akademi utfaller och vilka konsekvenser den får och avlämnar en rapport i saken till kulturutskottet under vårsessionen 2012.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om Finlands Akademi

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Administrativ ställning

Finlands Akademi är ett centralorgan för vetenskapsförvaltningen. Akademien hör till undervisningsministeriets förvaltningsområde.

2 §

Uppgifter

Akademien har till uppgift att

- 1) främja den vetenskapliga forskningen och utnyttjandet av den,
- 2) utveckla det internationella samarbetet inom vetenskapen,
- 3) vara sakkunnigorgan i frågor som gäller forskningspolitik,

4) bevilja finansiering för vetenskaplig forskning, forskarutbildning och utveckling av forskningsförutsättningarna, samt

5) utföra andra vetenskapspolitiska sakkunniguppgifter som anges genom förordning av statsrådet eller anförtros Akademien av undervisningsministeriet.

3 §

Styrelsen

Akademins verksamhet styrs och övervakas av en styrelse. Till styrelsen hör generaldirektören och ordförandena för de vetenskapliga forskningsråden samt tre av statsrådet för tre år i sänder förordnade medlemmar med erfarenhet av forskningsarbete och tillräcklig vetenskapspolitisk sakkunskap. Bland de sistnämnda förordnar

statsrådet styrelsens ordförande och vice ordförande. Samma person kan utses till medlem i styrelsen för högst två mandatperioder i följd.

4 §

Styrelsens uppgifter

Akademins styrelse beslutar om ärenden som gäller

1) Akademins allmänna verksamhetslinjer och målsättningar med beaktande av mål som har överenskommit med undervisningsministeriet,

2) de vetenskapliga forskningsrådets verksamhetsområden samt främjandet av forskningsområden som är gemensamma för två eller flera forskningsråd,

3) planer som gäller Akademins verksamhet och ekonomi samt budgetförslag och resultatavtal,

4) fördelningen av anslag för de vetenskapliga forskningsråden och olika ändamål,

5) instruktionen,

6) godkännande av bokslut och verksamhetsberättelse, samt

7) övriga ärenden som är vittsyftande eller av principiell betydelse för Akademien.

5 §

Vetenskapliga forskningsråd

Bestämmelser om de vetenskapliga forskningsråden vid Akademien utfärdas genom förordning av statsrådet. Forskningsråden sköter Akademins uppgifter inom sina respektive verksamhetsområden.

Statsrådet utser en ordförande och högst 10 andra medlemmar till de vetenskapliga forskningsråden för tre år i sänder. Ett forskningsråd väljer första och andra vice ordförande inom sig. En mångsidig och högtstående vetenskaplig sakkunskap ska vara företrädd i forskningsråden. Samma person kan utses till ordförande för ett forskningsråd eller till medlem i det för högst två mandatperioder i följd. Samma person kan för-

ordnas till ordförande och medlem för sammanlagt högst tre mandatperioder i följd, om han eller hon är ordförande under en eller två av dessa mandatperioder.

Innan forskningsråden tillsätts ska universitet, centrala statliga forskningsinstitut, myndigheter och samfund som företräder forsknings- och utvecklingsarbete, centrala vetenskapliga sällskap och vetenskapsakademier höras.

Forskningsrådets ordförande avgör de ärenden som hör till forskningsrådet, om inte något annat föreskrivs eller något annat anges i instruktionen.

6 §

Styrelsens sektioner

Ett ärende som hör till två eller flera forskningsråds områden kan genom beslut av Akademins styrelse överföras till en av styrelsen tillsatt sektion för behandling och avgörande. Endast medlemmar i styrelsen och medlemmar i forskningsråden kan förordnas till medlemmar i sektionen.

7 §

Generaldirektören

Akademien leds av en generaldirektör som utnämns av statsrådet för längst fem år åt gången. Generaldirektören avgör de ärenden som hör till Akademien, om inte något annat föreskrivs eller något annat bestäms i instruktionen eller arbetsordningen.

Av generaldirektören krävs att han eller hon är vetenskapligt meriterad. Generaldirektören ska dessutom vara förtrogen med vetenskaps- och högskoleförvaltning och ha i praktiken visad ledarskapskompetens och erfarenhet av ledarskap. Av generaldirektören krävs utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i finska och nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i svenska.

Styrelsen förordnar en ställföreträdare för generaldirektören på framställning av denne.

8 §

Förvaltningsämbetet

Akademien har ett förvaltningsämbete som sköter Akademiens förvaltning och ansvarar för beredningen och föredragningen av ärenden som hör till Akademien samt för verkställigheten av besluten.

9 §

Forskaranställningar

Akademien beviljar universitet, forskningsinstitut och andra instanser finansiering för anställning av akademiprofessorer, akademiforskare och andra forskare.

Till ansökan om en forskaranställning som akademiprofessor eller akademiforskare ska fogas en förbindelse där arbetsgivaren binder sig vid finansieringsvillkoren.

Arbetsgivaren får inte förfara på ett sådant sätt med en anställning för en forskare som finansieras av Finlands Akademi att det kan äventyra forskningens eller undervisningens frihet. Utöver vad som i 7 kap. i arbetsavtalslagen (55/2001) föreskrivs om uppsägning av arbetsavtal och i 8 kap. i den lagen om hävning av arbetsavtal får arbetsavtalet för en forskare som arbetar med finansiering från Akademien inte sägas upp eller hävas med hänvisning till skäl som kränker forskningens eller undervisningens frihet.

10 §

Titeln akademiker

Republikens president kan på framställning av Akademiens styrelse tilldela synnerligen förtjänta finländska eller utländska vetenskapsidkare titeln akademiker. Denna titel får samtidigt innehas av högst tolv finländska vetenskapsidkare. Den expedition som gäller titeln är avgiftsfri.

11 §

Ändringssökande

I Akademiens beslut om forskningsanslag, stipendier eller avtal får ändring inte sökas genom besvär.

I Akademiens beslut om beviljande av understöd som avses i statsunderstödslagen (688/2001) får rättelse inte begäras eller ändring sökas genom besvär. På understöden tillämpas i övrigt vad som föreskrivs i 34 § i statsunderstödslagen.

12 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om Akademiens uppgifter, styrelse och vetenskapliga forskningsråd, avgörande av ärenden och personal utfärdas genom förordning av statsrådet.

Till den del som det inte ska föreskrivas genom förordning av statsrådet om de frågor som avses i 1 mom. kan föreskrifter om dem utfärdas i den instruktion som godkänns av Akademiens styrelse.

Närmare föreskrifter om förvaltningsämbetet för Akademien och förvaltningsämbetets interna verksamhet utfärdas i arbetsordningen som fastställs av generaldirektören.

13 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 27 maj 1994 om Finlands Akademi (378/1994) jämte ändringar.

Forskartjänsterna vid Akademien dras in och på dem baserade tjänsteförhållanden upphör utan uppsägning när denna lag träder i kraft. För indragningen av tjänsterna och avslutandet av tjänsteförhållandena krävs inget samtycke.

Personer som vid ikraftträdandet av denna lag har en forskartjänst vid Akademien anställs i arbetsavtalsförhållande hos de organisationer där deras forskartjänster har varit placerade. Perso-

RSv 164/2009 rd — RP 27/2009 rd

nal i tjänsteförhållande på viss tid anställs i arbetsavtalsförhållande för motsvarande tid. Finlands Akademi fattar sådana nya finansieringsbeslut som krävs för avlöningen av dem som överförs från forskartjänster. På arbetstiderna och villkoren i anställningsförhållandet

tillämpas vad som bestäms i lag eller bestäms eller föreskrivs med stöd av lag samt vad som avtalas i kollektivavtal och arbetsavtal.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 11 november 2009